

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piacz-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Wekerle és Apponyi.

Debreczen, február 21.

Nagyon furcsa időket élünk itt Magyarországon. A parlament tegnapi napja megmutatta ezt úgy, hogy élesebben megmutatni soha sem lehet.

Itt ül kényelmesen, örökké mosolygó kerek arcával a bourgeois prototipusa, a megtestesült számmember, Wekerle Sándor, mellette a mérnök és az örök adminisztrátor Hieronymi és mint egy borzasztó, paragrafusórzó, tűzokádó sárkány, Szilágyi Dezső. Velük szemben áll, corybantesei által környezve, egy magas, karcsu férfi, még majdnem ifju férfias virágában; tekintete mint Cleopatráé, hangja mint Calypsoé.

A három testes, terjedelmes bourgeois, a legszárzabb hivatással: idealista. És a karcsu Alcibiades, kinek compareseoi oly éktelen lármát visznek véghez, mintha az imént rajtuk és nem a házasságjogi törvényjavaslaton, követte volna el famózus vicczét a darabonkint való farklevágásról, ő opportunist. Igen, Apponyi Albert gróf, kinek máskor a nemzeti aspirációk soha elég forrók nem lehetnek és elég messze nem terjedhetek, a ki a szabadelvűségben bátran és vakmerőn átugrott minden korlátot, hogy Magyarország nemzeti és szabadelvű állam legyen, — ma ugyanez az Apponyi Albert

gróf politikai apostoljárásai közben Damaszkuszba érkezve, azt a nyilatkozatot tette, hogy ő rá nézve nem az a mértékadó, a mit a doktrina eszményképen állít fel, hanem a mi keresztülvihető, kényszerít senkire nem ró, békétlenséget nem okozhat! Ő, a nemzeti párt rajongó és körül rajongott vezére, a polgári esketők s anyakönyvvezetők alkalmazása ellen főérvnek hozza fel, hogy a pópák és a tót Hurbán-epigonok, a kik ugyis halálos el-lenségei a magyar állameszmének, meg fognak haragudni, a miért kiveszik kezük-ből a hatalmat, melyet az anyakönyvek vezetése és az esketés ad nekik a nép lelke felett.

De az Istenért, hova jutott ez a viruló, magas röptű szellem, ez az éles disztigáló képesség, ez a hatalmas retorika, ez a még leghevesebb politikai ellenfelei által is gazdag államférfiúi talentumnak, hazafias léleknek elismert, csodált ideális ember?

Tán kétszer kettő = öt? A magyar nemzet lelkét, szivét, engedelmisségét csakugyan az államellenes pópa, a pánszláv tartotta kezében? Ha a kötelező polgári házasság mellett más argumentum nem szólna, mint az, hogy az állam legyen az, a kit minden állampolgár mérvadóknak ismerjen el a bölcsőnél, a házasságnál és a koporsónál, — már akkor is kellene, hogy a nemzeti, szabadelvű ál-

lamférfiu Apponyi legyen e reform legtüzesebb apostola.

No de hallotta a két szónoktól, kik közvetlen előtte beszéltek, Veszter Imrétől, a ki elvtársa és Deák Ferencz iskolájának kipróbált veteránja és Wlassits Gyulától, ettől a szeretetreméltó, közkedveltségű fiatal tudóstól, az emberiség legmagasabb eszményeiért lelkesedett, elragadó szónoktól egész enciklopédiáját a természetes, emberi, filozófiai, jogi és gyakorlati politikai argumentumoknak, melyek mind az állami házasságjog és a kötelező polgári házasság mellett szóltak. Ugy telt, mintha nem hallotta volna őket s gyöngé, sánta álokoskodásokat hozott elő, melyek már előre ad absurdum megvoltak czáfolva.

Apponyi Albert azonban lángelme, és egy lángelmének sokat meg lehet bocsátani: ő nem akar oly utakon haladni, melyeken mindenki jár; ő a maga módja szerint akarja népét boldogítani.

Jó, Apponyi legyen lángész, és lángésznek sok szabad, még az is, hogy klerikális legyen. De akkor bátran ki kell mondania: klerikális vagyok; de nem szabad épen abban a pillanatban, mikor az egész nemzet eszményi-liberális fellendülésével ellentétbe helyezi magát és a közvélemény forró óhajának opponál, a félre is mert lángészt, az üldözött martirt játszani és folyton azt kiáltani: én libe-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Dallal. szerelemmel...

Dallal, szerelemmel!
Szép csupán az élet:
Dalban, szerelemben,
Egy napról a másra
Együtt lenni véled...

S mert szerelem nélkül
A dal mésem érhet,
Mint méh a virágról,
Édes dalhoz gyűjtöm
Ajkadról a mézet.

S dal nélkül szerelem
Mert semmit sem érhet,
Egy napról a másra
Tenmézedtől édes
Dalt zengek teneked!

Zoltán Vilmos.

Tanács.

— Baumbach Rudolf. —
Biz fájdalom! hogy kedvesed
Már többé nem szeret.
De im azért ne szitkozódj,
Ne bántsd a nőnemet.

Ne öld a vízbe tenmagad,
Ha buslakodsz, botor!
Szerelmi bura — víz helyett —
Balzsam csupán a bor.

No rajta! fogd a serleget,
Színültig van tele,
Hisz bánatod csak addig ér, —
Mint kancsód feneke.

Maróthi János.

Füst és pára.

— Elbeszélés. —

Szűts Jónó-tól.

(Folyt. és vége.)

VII.

Az öreg ur úgy ősz felé mindig nehezebben érezte magát, mint máskor. Az a borongás, haldoklás nagyon nyomasztólag hatott a kedélyére, hogy szinte betege volt az ősznek.

Ősz, szomorú ősz volt már akkor, mikor levelet kapott az öcsésétől Brassóból. Azt írja, hogy nagyon jól érzi magát, pár nap múlva haza jön látogatába. Nagyon megörült neki. Kedve jött még trefalkozni is.

Harmad nap este már jó későre hajlott az idő, mikor megérkezett Pista. A nagybácsi azt hitte, hogy a lemondás keserű fájdalma bizonyosan lesóványította, sápadttá tette és mennyire csalódott, mikor egy derék, termetes, egészséges arcú férfi lépett be a szobába.

— Szervusz, gyerek. Hát meghiztál. Ugy látszik, jól megy ott a sorod. No, hála Istennek, ennek örülök.

És csakugyan, örült is az öreg szivéből. Elsétáltatta maga előtt az öcsését kétszer, háromszor és úgy gyönyörködött benne.

— Látod, látod, jót tesz az embernek az a jó hegyi levegő és mégse akartál elmenni.

Egész megemberesedtél, megférfiasodtál. Kár lett volna itt maradnod ebben a rongy fészekben.

— Igaza van, kedves bátyám. Mi ujság van erre? Bizony, hirt is alig hallottam az én szülő városomról hosszú más fél évig.

— Hm, hogy mi ujság? Bizony van itt sok jó is, meg aztán sok rossz is. Azt hiszem, azt tudod, hiszen olvashattad, hogy a képviselőnk reverzálist adott és most kilépett a pártból. A polgármesterünk meg három hónap óta fekszik, beteg. Nagy a felfordulás a városnál. Hiába, nincs a ki parancsoljon, mindenki a maga esze szerint tesz-vesz, csinál mindent.

Aztán még sok, sok ilyen ujságot elmondott az öreg ur, a mik épen nem érdekelték Pistát, de azért végig hallgatta mindet. Egyszer aztán megszólalt.

— Hát az ismerősök hogy vannak?

— Az ismerősök? Oh! mindnyájan nagyon jól.

Aztán felsorolta őket egytől-egyig, minde-nikről mondott valamit, — csak Iduskaékról hallgatott mélyen, épen mintha a világon se lennének. Szegény jó öreg ur, nem akarta elszomorítani az öcsését azzal a keserves hírral, hogy az a czéda, hűtlen teremtés férjhez ment egy máshoz. Nem, nem is fogja megmondani, még inkább titkolni fogja, titkolni, a mig csak lehet.

— Hát Iduskaékról nem tud valamit, kedves bátyám? Ez volt a Pista következő kérdése, a mely úgy hatott az öregre, mintha leforrázták volna. Most már vége van mindennek, fel kell tánni előtte a valót. Szegény, szegény Pista, sajnálak téged!

— Bizony, bizony, kedves Pista öcsém, semmi jót se mondhatok.

rális vagyok; nem szabad a hamis liberalizmusnak ezt az álarcát még akkor is feltenni, a mikor az 1868. törvénynek a vegyes házasságból származó gyermekek vallására vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatása ellen van, amely megváltoztatás — nagy ritkaság a fogalmak terén — liberális, és egyuttal kellemes lenne a katolikus egyháznak.

Egy Apponyinak nem szabad a Polonyiak színvonalára süllyedni és a liberalizmus álarcza alatt a szabadelvű eszméket csuffni tenni. Apponyi Albert grófnak ma váasztania kellett: vagy egészen Deák, vagy Vajai István; ez utóbbit választotta. Nagyon rosszul választott . . .

— **A főrendiház bizottságából.** A főrendiház közjogi, törvénykezési, közgazdasági és közlekedési bizottsága február hó 23-án, pénteken délelőtt fél 11 órakor ülést tart. Tárgy: A mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló törvényjavaslat. — A pénzügyi bizottság ugyanakkor d. e. 11 órakor tart ülést. Tárgy: a Fiuméra vonatkozó tvjavaslatok.

— **Az állami közigazgatás és a nemzeti igazgatások.** Fogarasmegye, mint tudva van, nemzeti igazgatásokra való tekintettel a közigazgatás államosításának az erdélyi részekben mielőbb leendő életbeléptetését kérte a képviselőháztól. Somogy megye „teljtartalmulag” magáévá tette a fogarasi feliratot s a maga részéről is azt a kérést intézte a képviselőházhhoz, hogy „a fenforgó nemzeti indokból az anyaország erdélyi részeiben a vármegyei közigazgatás kinevezett állami közgekek által intéztessék.”

— **A gyermekek vallása.** Az egyházközpontjai törvényjavaslatok sorában az utolsót, amely a „gyermek vallásáról” rendelkezik, ma veszi tárgyalás alá a képviselőház közoktatásügyi bizottsága. Protestáns körökben, mint tudva van, aggályokat keltettek eme javaslatnak némely rendelkezései. Tudomására hozták az illető körök aggályait a kormányhoz is, minek folytán

Azzal elhalgatott, mintha gondolkodott volna.

— Dehát mi történt?

— Légy elkészülve a legrosszabbra. Iduska...

— Meghalt?

— Nem. Férjhez ment.

— Igen?! És elkezdett hozzá nevetni jó izűen, hogy a könyvek is kicsordultak szeméből. Hát ez az a legrosszabb, ez? Oh! ennek nagyon örülök! Holnap elmegyek hozzá gratulálni. Pompás, kitűnő!

Az öreg ur összeráncolta homlokát és csodálkozva szemlélte öccse tulságos jó kedvét. — Nem értem ezt a fiút, nem értem! — ezt mormogta el a fogai között és azzal átment a szobájába lefeküdni.

VIII.

Csokrot vett az öreg, fogatlan kertészénél és azzal elindult a selyem-utca felé, épen úgy, mint ez előtt másfél évvel. Jól megnézett mindent, a merre ment. Nem változott itt semmi, semmi, egyedül az ő szíve, az az ostoba kis jószág nem a régi már.

A Báthoryék háza előtt most is ott áll az a kórhadt tőke, a mit annyiszor támasztott hajdanában esőbe, hóba, szélbe, nyári melegbe.

Felnézett az ablakra is. Bizony, a vizit-szoba ablakai most is csak olyan piszkosak voltak, mint mindig, pedig nagy lány is volt a háznál, a kinek gondja lehetne egy kicsit a tisztaságra.

Tovább ment. A Pribil ur fodrász üzlete előtt most is ott áll az öreg vak koldus s úgy rimánkodik, hogy megcsik rajta az ember szíve. Az üzletben meg ott üti Pribil ur a bukott senállal a huszonegyet és valószínűleg veszít most is, mint másfél évvel ez előtt.

Ugy van itt minden most is, mint régen. Ugy látszik, erre nem változott a világ folyása. Tovább megy újra s abban a pillanatban, hogy az Iduskaék háza elé ér, csaknem megdermed a csodálkozástól. Az ismerős zöld kapun kilépett

ismétet értekezések után, a mint bennünket értesítettek, a törvényjavaslat lényeges módosítását határozták el és pedig a protestáns részről kifejezett aggályok elosztására alkalmas irányban. Ki fog mondatni, hogy a törvényjavaslat rendelkezései, nevezetesen az, hogy a házasságok megegyezhetnek arra nézve, mely vallást kövessék születendő gyermekeik, csakis a vegyes házasságoknál nyernek alkalmazást; továbbá ki fog hagyatni az a rendelkezés, mely szerint a házastársak házasságuk megkötése előtt egyeztetnek meg a születendő gyermek vallására nézve; e helyett azt veszik fel a törvényjavaslatba, hogy ily megegyezés történhetik a házasság megkötése után, az illető gyermek születéséig. Ezeket a módosításokat a közoktatási bizottság ülésén a bizottság egyik tagja fogja javasolni.

Országgyűlés.

Budapest, febr. 20.

Emelkedett hangulatban folytatta ma a képviselőház a kötelező polgári házasság vitáját. Évek óta oly népes nem volt a parlament, mint e vitában. Személyes motívumok ma kevésbé vegyültek a tárgyalásba. A tegnapi incidens is békésen elintézte Rohonczy Gedeon.

Az egyházközpontjai vitát Veszter Imre, a nemzeti párt kiváló tagja nyitotta ma meg valódi szabadelvű szellemű áthatott lelkes szónoklattal, mely ép oly kedvező hatást tett a nemzeti pártra.

A másik kiemelkedő szónoklata a mai napnak a Wlassich Gyuláé volt. Nagy ékesszólással és kiváló hatással előadott nagyszabású beszéd volt ez.

Nagy tudás, széleskörű tárgyismeret, éles judicium s nemes szabadelvű szellem jellemezték Wlassich Gyula beszédét, a melyet az egész ház általános figyelemmel s a ház szabadelvű érzelmi tagjai élenk tetszéssel kísérték.

Pártkülönbség nélkül élenk tetszéssel és hevesléssel kísérték Wlassich egész szónoklatát s végül igen sokan siettek a jeles szónok üdvözlésére.

Apponyi Albert grófra délután 1 órakor került a sor. A szabadelvű párt is udvariasabb

egy magas, szőke nő s büszke magatartással, felemelt fővel jött vele szembe. Egy kicsit cserben hagyta a bátorsága, mert nem mertte olyan nyájasan, olyan szinlett örömmel köszönteni, mint a hogy elhatározta. Kimért, hideg udvariassággal csatlakozott hozzá.

— Bocsánat uram, én nem emlékszem önre. Van valami ismerős vonás az arcában, de azért mégsem merem ráfogni, hogy ön Derndő . . .

— És ha az volnék?

— Ah! hát csakugyan? De milyen változás! Én nem ismertem volna meg.

— Nem?! — volt valami szemrehányás féle a hangjában. Hja! dehát nem csoda! Egy év nagy idő, hiába fut el olyan gyorsan, hogy észre sem vesszük. Az alatt én is megváltoztam, ön is, de nagyon. Ugy látom, hogy itt körülünk minden a régi, csak ön nem! Elfeledkezett a múltól s ez nekem nagyon, nagyon fáj! . . .

— Dehát mit akar, az Istenért? Ezért jött ide?

— Oh, nem. Magáért jöttem, hogy elvigyem magammal, el messzire, oda a hegyek közé.

A fiatal asszony csak nézett maga elé s egy ideig nem tudott szóhoz jutni.

— Én értem jött? . . . Hát csakugyan eljött? . . . Látja én azt hittem, hogy nem fogom látni magát többet soha és — férjhez mentem. Hiába, hiába, nem várhattam magára sokáig, mert . . . az nem volt bizonyos és . . . vén lány mégsem akartam maradni . . . Engedjen meg, bocsásson meg, dehát nem tehettem másképp.

Es kérve, esdekelve rávetette szép nagy szeméit, mintha ki akarta volna engesztelni. Azt hitte, hogy most megölte azt a fiatal embert, tönkre tette az életét örökre. Megcsalta! Oh! van-e ennél nagyobb bűn a világon? Mikor az legszentebb érzelmeit rápazarolta érdemetlenül,

figyelemmel hallgatta őt, mint a nemzeti párt Vesztert.

Beszéde ujat nem tartalmazott. Kijelentette, hogy az egységes házassági jogot és bíráskodást elfogadja, de kinos hangulat fogta el a házat, midőn kijelentette, hogy a kötelező polgári házasságot nem fogadhatja el s az általa elhagyott liberalizmusnak csak azt az engedményt tette, hogy hozzátette: „legalább ez időszert.” Veszter s Wlassich kiváló beszédeivel szemben azt jegyezte meg, hogy nem doktriner értekezéseket kell tartani a polgári házasságról, hanem gyakorlati politikát kell csinálni.

Az ülés Apponyi hosszú beszéde miatt d. u. 3 óra után ért véget; a nemzeti párt azonban türelemmel koplalta végig vezére beszédét.

Eletmentés Debreczenben.

Debreczen, február 20.

Hát bizony ez csak terv, melyet városunk törvényhatóságának figyelmébe ajánlani azért is szükségesnek tartunk, mert a mentő-egyesület megalakításához az első lépés már megtétett városunkban akkor, mikor az Ö. T. testület a saját kebelében az életmentésre több tüzöltőt — kiépített.

Nem akarjuk magunknak vindikálni a kezdeményezés dicsőségét, de mert a tüzoltóság, mely már fölkarolta az életmentés üdvös eszméjét, új szervezet alapján fog működni ezután azoknak, akik a közjó érdekében mindég első, akarjuk figyelmébe ajánlani dr. K u t h y Dezsőnek cikkéből, mely a P. H. tegnapi számában jelent meg, a következő részletet:

Dr. Kresz Gézának, a Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület igazgatójának szíves utmutatása nyomán a következőkben van szerencsém a mentés ügyének országos kifejtésére vonatkozólag az előleges rövid vázlatot 12 pontban megadni.

1. Kötelességévé tétetnék a hatóságilag alkalmazott összes orvosoknak, s ahol ilyen nincsen, felkérnének, esetleg, ha kell, bizonyos tiszteletdíj fejánlása mellett megbízatnának a magánorvosok, hogy évenként több kurzust — tartassanak működésük helyén az első segélyről.

küzdött érte. epedt utána és most ez érte a jutalom?! Vege a sok szép reményének, vége a boldogságának! . . .

De a fiatal embernek mosolyra nyílt az ajka és azt válaszolta:

— Nagyon jól tette, Iduska, hogy így tett. Látta, én is megházasodtam az idegemben, elvettem egy olyan szép szőke leányt, mint maga és most nagyon boldog vagyok! . . .

S így lett a tragédiából komédia.

IX.

A kandallóban fel-felcaptak a lángok. Összelelkeztek meg kibontakoztak, néha felszigtek, aztán újra barátságosan susogtak. Tetszett ez Pistánnak s mélyen elmerült a lobogó tűz nézésében.

Ott feküdt az ölében egy halom levél s mint valami pajkos gyermek, egyenként dobálta bele a tűzbe. A hamvasztó lángok körülnyaldosták mohón, hizelegve, aztán elemészttették, elhamvasztották, mintha tudták volna, hogy mindannak, a mik azokban a levelekben vannak, elmulás, halál a sorsuk.

Egymásután fogytak a levelek, épen úgy, mint a hogy az a könyvek között esküdött, lángoló szerelem. Az is úgy elmúlt, mintha szél fujta volna el. Megette az idő. Volt, nincs — és azzal vége van. En se szeretlek már, te se, nincs jogunk egymáson mit követelni. Nem is követelünk. Így van a legjobban.

Te kaptál magadnak derék, becsületes férjet, a ki illő módon el tud tartani, nekem is van feleségem, a kit szeretek, imádom. Boldogok vagyunk mind a ketten és így elértük a célunkat.

De azért mégis, mégis olyan fájó, keserves ez a történet. Hát hova lett az a forró, igaz szerelem? Elmúlt volna? El hát. Elszlott, mint a füst, a pára s nem maradt belőle más semmi, mint egy pár emosógó, szürke, homályos emlék.

2. E kurzusba belevonandók volnának elsősorban is az élet és vagyonbiztonság, a közrend felett őrködő egyének. Tűzoltóság, csendőrség, rendőrközegek, továbbá a vasuti alkalmazottak, hajók személyzete, gyárak, ipartelemek alkalmazottjai. Részt vennének bizonyára önként is volna tőlük kívánható is, a tanítók, a jelszóje, bírāja, kántora és intelligenciájának bármelyik tagja.

3. A kurzus állhatna 6 órából az elméleti oktatásra, nagyjából a német minta szerint megválasztott tanítandó anyaggal és minden óra után ugyancsak egy órai begyakorlásából az elmondottaknak a kéznél levő tanítási eszközökkel (könnyen érthető sémás rajzok az emberi test berendezéséről, pólyák, rögzítő, sinek, érszorító stb.

4. Az orvosok, a kik az ügy szolgáltatásban állanak, elítandók volnának ez eszközökkel és a tanítás e segédzerei az egész országban ugyanazon minta szerint volnának megkészítve és összeállítva.

5. Az oktatás maga is egy és ugyanazon vezérfonal szerint kellene, hogy történjen legyen az akár Kriesz-féle, akár az Esmarch féle stb. instrukció.

6. A kurzust vizsgálat zárna be, a tanítottak egyes házainak utólagos pótlására, megbeszélésére.

7. Időnként ismétlődő kurzusok volnának tartandók a régi tanítványokkal külön, vagy az ő részvételük útján új tanítványok számára rendezett kurzuson.

8. Egy és ugyanazon rendszer szerint összeállított és felszerelt mentőszekrények és beteghordó ágyak lennének elhelyezendők a vasut és hajóállomásokon, a csendőrsőknél, a közházán, stb. részben az állam költségén, részben hatósági egyenes felhívásra. Beszerzésük évről-évre részletekint történhetnek meg hovatovább az ország területén.

Egyforma szisztéma szerint berendeztetnek azért kellene e szekrényeknek lenniük, hogy a bennük foglalt, könnyen érthető használati jelzésekkel ellátott legszükségesebb orvosszerek, továbbá a mentőeszközök (pólyák, szerek, stb.) helyéről, a ki egyszer egy ily szekrényt látott, bárhol rögtön tisztá képpel birjon, ne kelljen keresgélnie,

A keszkeleti ember a hódmezővásárhelyi szekr anyken is rögtön eligazodik.

9. A kurzus 6-ik óráján a mentőszekrények berendezésével és a bennük lévő szerek és eszközök alkalmazásának az esetével volnának a hallgatók, ha némi ismétléssel is tüzetesen megismertendők.

10. A humanitás követelményeinek eleget teendő ily kurzust, amely elvégre is alig ró a résztvevőre fáradságot, végzett egyének főképp az oly állások elnyerése körül, amelyekben gyakran vaihatik szükségessé az első segélyadás, előnyben volnának részesítendők.

11. A mentés eképen országosan tervezett ügyének ellenőrzésével a jelenleg is működő közegészségügyi felügyelők volnának megbízhatók, a főintézőség és kontrolor pedig egy személyben kellene, hogy összpontosuljon, akinek miniszteri kinevezéssel tetetné feladatává a — kurzus ok pontos megtartásának ellenőrzése, a bennük részvételük számának nyilvántartása, a vizsgálatokon itt ott megjelenés, a hallgatók oktatásában elért eredményről személyesen meggyőződés szerzése, a kiképzettek szamaritánus működésének az életben számon tartása, valamint gondoskodás a tanításhoz szükséges könyvek, rajzok, eszközök; továbbá a mentőszekrények lehetőleg épségben maradásáról, stb. Az ügy állása, fejlődése, haszna, évenként nemcsak a magas kormányznak beadott jelentésben, hanem a napi lapokban is széles körökben lenne ismerttetendő, egyes kiváló eseteknek, melyekben a lakus segítő keze emberéletet tartott meg különös méltatásával.

12. Végre el kellene követni a társadalmi téren is népszerű felolvasások, testek rendezése útján, minden lehető az első segélyadáshoz — szükséges ösmeretek terjesztésére, közre kellene és lehetne is hatni, hogy a legkülönbözőleg egyesületek, kaszinók, önképzőkörök, asztaltársaságok, stb. összejöveteleiken, zene-estélyeiken, műkedvelő színelőadásokon megelőzőleg felkérjenek egy-egy bizonyára szíves örömet vállal-

kozó szakértőt a jelenlévőkkel az első segélyről egy kis eszmecserére és így tovább.

És a minden jó ügyért lelkesedő sajtó bizonyára édes gyermekeként viselné gondját a hasznos intézménynek.

Szilárd meggyőződése, hogy az értelmes annyi józan felfogással megáldott magyar faj jó talaját adná az államkormányzat humánus törekvéseinek és megmaradua évenként sok sok emberélet, amelynek elvesztése rajtunk, kis számu nemzetem érzékeny sebet üt.

„Még az apagyilkos magyarnak is megkegyelmeznék, oly kevesen vagyunk“, mondotta Széchenyi, nem mintha megtette volna, ha rákerül a sor, hanem hogy drasztikusan fejezze ki, minő drága nekünk, népünknek csak egynek is az élete.

A budapesti Önkéntes mentőegyesületben alapos oktatást nyert mentők később mint orvosok az életbe lépéskor, mindenestre magokkal viszik úgy a szeretetet az orszma iránt, mint a megfelelő tájékozottságot.

A viharos mult jócskán bocsátott vért e nemzet ereiből, az exponált jelen, a bizonytalan jövő szintegy megkívánják az okos önvédelmet, erőnkben a józan takarékosságot.

Napnyugat haladott államait nemcsak elérhetjük ekként, de haladéktalanul munkához látván, meg is győzhetjük egyben másban az — emberszeretet gyakorlása terén és ha majd nem viszi be népünk a fagyott embert a forró kemence mellé, nem állja a vizbefut a feje tetejére, ha nem ássa a villámütöttet teste egyrésztével a földbe és nem tömi el a kaszavágtá sebet undok trágyával, hogy az orvost ki a sepsissel kívánna dolgozni szinte kétségbeeséssel, akkor a halesetek is kevesebb kárt tesznek majd bennünk és a Higiénia oktató szava is — jobban hatolhat el a szalmafödél védte tűzhelyig.

Irodalom.

* Föld és pénz czim alatt új gazdasági lap jelent meg a napokban dr. Báttaszék Lajos szerkesztésében. A lap Magyarország jeizalag és földbirtok forgalmának előmozdítását tűzte ki célul. Szakcikkeken kívül külön rovatokat szentel a közgazdasági hitel és pénzügyeknek, szakirodalomnak, sportnak, vasuti, kiállítás, biztosítási, törvénykezési, irodalmi, művészeti és közigazgatási ügyeknek és gondoskodik szórakoztató olvasmányokról is. Első száma tartalmas és változatos. A lap minden hónap 1-én, 10-én és 20-án jelenik meg s ára egy évre 3 frt, félévre 2 frt. Kiadóhivatala vaczi-utca 39 sz. a. van.

Föltámadt fiskális.

Ugy történt, hogy egyik debreczeni ügyvéd lakást cserélt.

Természetesen akadt kollega, a kinek érdekében, — bizonyára a tudta nélkül, — a fiskális ur elhagyott lakásának ajtajához állandóan odaköltözöködött egy veres képű rezes orru ur.

Ez az ur posztján arra a meggyőződésre jutott, hogy a lakást cserélő fiskálisnak meglehetősen klienturája van. Oly sok polgártárs kereste a fiskális urat, aki hol katona háromcsillaggal, hol meg czivil ur, hogy szinte majdnem megirigyelte.

A veres aztán felvilágosította a tanyai polgártársakat arról, hogy a lakást cserélő fiskális, Isten nyugasztalja szegényt — meghalt, hanem ajánlhatja helyette X. Y. ügyvéd urat.

Történt aztán, hogy a debreczeni törvénykezés palotájában egy atyafi iszonyu lármát csapott, letérdelgett, keresztet hányt magára, verte a könyökét a falhoz, hogy vajjon éle s mikor meggyőződött könyöke sajtósáról, imádkozott s lelkét Istennek ajánlotta mondván:

— Elvész a világ, föltámadnak a holtak. Itt az itélet napja! és reszketve mutatott az ügyvédre, aki igen vigan ment a kaszinó felé.

Különtélek.

* A Mária Terézia-tallér becsülete. Afrika és a Levante népei között tudvalevőleg csodálatosan nagy a Mária Terézia-tallér becsülete. —

Főleg Afrikában a benszülött arab, a kinek már pénzzel kell fizetni, nem pedig pálinkával, üveggyönggyel és más európai érték tárgyakkal, bizamatlanul néz minden olyan ezüstpénzre, a melyen nem a nagy császárné és királyné kepe látható. Ezen a révén valóságos kereskedés fejlődött ki a Keleten ezekkel a mi régi ezűtjeinkel, a melyeket épen ezért most is vernek Bécsben, a Mária Terézia korabeli régi kelettel. — Annyira népszerűek a Keleten, hogy például Olaszország, mikor Afrikában massauahi expedícióját kezdte, nemcsak fegyverekkel, hanem kellő mennyiségű Mária Terézia-tallérral is látta el magát. Ez a tallérkereskedés a Keleten nem nagyon tetszik a házigazdának, Törökországnak, különösen azóta, a mióta rendbe akarja hozni a maga zavaros pénzrendszerét és megszüntetni azt az állapotot, hogy némely helyen öt-hatféle formájú és anyagu pénzdarab is járja, ugyanabban az értékben. Egyik nagy piacza a Mária Terézia-tallérnak Egyiptom és Arábia; most itt kezd a török kormány hadjáratot a Mária Terézia-tallér ellen. Alexandriából és Adenből érkező hírek szerint a török kormány nem engedí meg többé a Mária Terézia-talléroknak fizetésekképp való elfogadását, a nélkül, hogy a török birodalom ottani képviselőit erről előlelesen értesitenék. — A fizetésekben ennélfogva nagy késedelmek támadtak, — a miért is a kereskedő világ körében nagy most az elégtelenség.

* Angolok az oláhokért. A Tribuna azt ujságolja hogy legközelebb Londonban és Oxfordban meeting lesz az erdélyi oláhok érdekében. Ha ez csakugyan megtörténék, csak azt bizonyítja, hogy az angol nép abszolote nincsen informálva az erdélyi oláhok állapotáról, mert máskülönbten tudná, hogy itt nem történik semmi olyan dolog, mely egy idegen nemzetnek jogot adna beavatkozásra, akarmilyen akadémikus értékű legyen is az.

* Halálos fenyegetés Viktoria királynő ellen. Egy londoni távirat szerint, a borostrecsi rendőrbíróshoz, a napokban egy Cartes nevű embert kísértek, aki az angol királynőnek levelet írt következő tartalommal: „Ha kérésemet nem teljesítik, akkor vagy a királynőnek kell engem a broadmoorba küldeni, vagy pedig én otlom ki az ő életét („A broadmoorba szöktak ugyanis az elmebeteg gonosztevőket szállítani.) Cartest tényleg ide fogják szállítani, mert kitűnt, hogy ő is elmebeteg. Cartes már töltött egy izben nyolcz napot az örültek házába, de onnan megszökött és azóta Londonban élt édes anyjánál.

* Milliomos hölgyek férjvadászata. Különösen az amerikai milliomos hölgyek szeszélye nyilvánul abban, hogy nagyon törik magukat hercegi férj után. Így Singernek, a varrógép-királynak egyik leánya, a kinek anyja második férjéül egy tenoristát vett magának, miután előbb jóvendőbelijét nagy áron herceggé tette, tul akart tenni az anyján és egy születtett francia hercegnek lett a felesége. Kéthárom év mulva azonban már ott hagyta hercegi férjét. Ugyanezt csinálta most végig Mackaynak az ezüst királynak mostoha leánya. Feleségül ment Colonna olasz herceghez, és a pusztulásnak indult ősi czimert segített bearnyozni. Most ez is válik férjétől, de úgy eltűnt, hogy sehogy sem tudnak ráakadni. A férj ugyan még olasz állampolgár és a francia bíróság ezért illetéktelennek mondta ki magát a válópör tárgyalására. A férjet illeti tehát a gyermekek gondozása. — Csakhogy a gyermekek anyjuknál vannak, — az anyjuknak pedig sehol sincs nyoma.

* Rövid hírek. Sztrájk a pécsi szénbányában. Szászváron a kőszénbányában sztrájk ütött ki és a csendőrség is közbelépett. — Títokefjes merénylő. Grácban a technika volt rektora, Heyne kormánytanácsos ellen merényletet követtek el, a tettest az egyetemi ifjuság között keresik. — Kitalált román könyv. A közoktatásügyi miniszter Nikolai Popu dr.-nak: „Istoria Ungariei si Clementa diu Istoria Generale petru scolele populara“ czimű történelmi tankönyvet kitalította. — A bolgár fejedelemszony állapota. A bolgár fejedelemszony állapota valamivel jobbá fordult. — Antiszemita botrány. A tartomány gyűlésen Bécsben az antiszemita botrányt idéztek elő. — Egy művész ha'ála. Sivori legedűművész Genuában az éjjel meghalt.

Csiribiri emberek.

Törvénybe lett idézve Főregteg a járásbíró-sághoz, mint tauu. Minthogy vele egyenlő nevű volt a vádlott, kérde tőle a bíró, hogy milyen rokonságban áll vádlottal?

— Csak névrokon vagyok, — válaszol Főregteg.

— Hát nincs vele vérokonságban?

János nemet int:

— Nem vagyok, mert csak az apáink voltak egy testvérek.

Összeütközésbe jött a törvénnyel Tandari barátunk azért, mert midőn haza jött a katonaságtól, a korcsmában Vőnek, — a ki kiszolgált baka, azt mondta, hogy a huszár csak lovad magával ember. Ezért felzúdult benne a huszár-vér és jól ellátta Vőnek.

Midőn a bíró kihirdette az ítéletet, Tandari kérte, — hogy engedje meg egy szót szólani . . .

— Lehet.

Katonás Stellungba vágja magát a huszár és mondja:

Olyan vagyok mint őszszel a falevél,

Melyet meg csipett a dér.

De azért fölebbezek.

Elmondván a rigmust, kemény kehrt eüchot csapott büszkén elvonult egymagában „doppelreichen zu vier.“

Mindenféle bectelen szavakkal illetve Kucsora Ferencz Galiba Mihály polgárt azért, mert a libáját a megfagyott buzavetésen sem engedte legelni.

Lemondotta horgos lelkű koldusnak és mindennek, a mivel egy ember becsületét rongálni lehet.

De Galiba sem hagyta abban a dolgot s mert ő elhallgatta Kucsora szavait, egész nyugodtan beadta panaszát a fenyítő járásbíró-sághoz.

A tárgyaláson kérde a bíró, nem lenne-e hajlandó kibékülni Kucsorával, ha az őt ünnepelesen megkérné.

Galiba ünnepelesen nyilatkozik:

— Nem bocsáthatok meg neki, így szárazon, hanem tessék megbüntetni azzal, — a mit érdekel ezekért a szövegért.

Vidék.

— Közel vidéki hírek.

* **Halálozás.** Karap Antal ügyvéd és Hajdúvármegye bizottsági tagja, élete 74-ik évében, rövid szenvedés után Hajdú-Böszörményben elhunyt. Béke poraira!

* **A hajdunánási népgyűlés felirata.** A Hajdú-Nánáson folyó hó 11-én tartott népgyűlés a következő felterjesztést intézte ma a képviselőházhoz:

Egyfelől az egyházipolitikai javaslatokat helyeselve, másfelől pedig minden ezel ellenkező reakcionárius mozgalmakat s eljárásokat, — főleg ha azok a parlament egyes tagjaitól erednek, — helytelenül, azon alázatos kérésrel járunk a képviselőházhoz, méltóztassék az egyházipolitikai törvényjavaslatokat törvényerőre emelni s hathatós eszközökkel odahatni, hogy az egyes országgyűlési képviselők a választópolgárok előtt nyíltan kifejezett programjukkal ellentétes eljárást ne tegyenek, — mint tessék ezt némelyek a jelen törvényjavaslatok előterjesztésekor, — hogy így a parlamenti tisztaság és függetlenség mindenkorra megóvassék.

* **Egy gomb mint életmentő.** H. Szoboszlóról írja levelezőnk, hogy Zöld Imre ottani rendőr és egy Pozsár Sándor nevű vasuti munkás együtt beszélgettek, átellenben ülve a vasuti melletti „Szeles“ csárdában. Beszélgetés közben a munkás elővette revolverét, s annak szerkezetét magyarázni kezdte a rendőrnek. Magyarázat közben azonban a revolver elsült s a golyó épen a rendőr mellérek repült. Szerencsére egy kőpöngyömbbe ütődött s így a rendőr erős ütésen kívül más kárt nem szenvedett.

* **A derecskei takarékpénztár közgyűlése.** Derecskén, — mint levelezőnk írja, — vasárnap tartotta meg a derecskei takarékpénztár évi közgyűlését. A gyűlésen örvendetes tudomásul szolgált, hogy ez az ifju pénztárat rövid három év alatt oly szép lendületnek indult, mert csakhogy ritkaság, hogy így kis pénztárat ilyen rövid idő alatt 16 százaléknyi tiszta hasznót mutatson föl és tartaléktőkéjét 4000 forintra szaporítsa. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés magáévá tette, mely szerint egy részvény után 8 százalékot fizet. Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az elnök éltetésével feloszlott.

* **A b-ujfalui Kaszinó-bál.** A szombat esti kaszinó-bál (B.-Ujfaluiban) fényesen sikerült. Messze vidék legszebb hölgyei ragyogtak az ügyesen feldisznított teremben, a kik kivilágos kirivradig együtt mulattak. A négyeseket 26 pár tánczolta. Jelen voltak asszonyok: Blanz Manóne, özv. Borsi Gézané, Burger Sándorné (M.-Keresztes), Csapó Ferenczné (Nagyvárad), Fassy Györgyné (B. Szt.-Márton), Fényes Akosné (Debreczen), Hlász Kálmánné (M.-Keresztes), Karakas Lajosné, Karakas Imréné, Borbély Józsefné, Krámely Sándorné, Leszkay Jánosné (B. Szt.-Márton), Náduvay Lajosné (Bors), D. Reichenber Fülöpné, Papp Gergelyné, Szilágyi Jenőné, Szabó Elekne, Vattay Gézané (B.-Torda). Leányok: Borsi Ida, Csapó Ilma (Nagyvárad), Csillag Ida (Bojt), Fassy Iren (B. Szt.-Márton), Kabai Erzsike, Karakas Vilma, Karakas Etus, Halász Ida (M. Keresztes), Kőrösi Ida (M.-Sás), Náduvay Mariska (Bors), Papp Vilma, Péchy Kornél (M. Keresztes), Reichenberg Sarolta, Szilágyi Palma, Szilágyi Zsuzsika (Micska), Pápay Mariska (Dancsnáza), Vattay Georgina (B.-Torda)

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy östaltársaság vasárnap és ünnepeknél d. u. 4-6 óráig a Margit-főrdőben.

Maxima a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

A nyakbányar a kollegiumban a közönségnek nyitva dénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános östaltársaság a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. néző tábla hivatalos órái d. u. 8-12-ig, d. u. 2-6 óráig. — Az írtató, kiadó hivatal és az írtató: nyitva d. u. 9-11, d. u. 2-4 óra köz; vasárnap, és ünnepnap d. u. 10-11 óra köz.

A Gönczy egyesület „Otthon“-a (Kereak. Akad. földsz.) Szerdán és Szombaton d. u. 5-8 óráig van nyitva.

December 11-étől február 24-ig dohányszerzés Debreczen határaitban, Hajdu-Dorogon december 11-től febr. 27-ig.

Február 22. Debreczen városrendkívüli közgyűlése.

Február 23. Nagy hangverseny az egyetem és az EMKE javára a színházban.

Február 25. Az iparos kör közgyűlése.

Február 25. A debreczeni ipar és kereskedelmi bank közgyűlése délelőtt 10 órakor, saját helyiségében.

Február 25. A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

Marecius 4. A közgazdasági bank közgyűlése.

Marecius 10. Az EMKE tombola estélye.

Április 22. A magyar országos állatorvosi egyesület Debreczen vidéki osztályának közgyűlése.

Április 26-30. A sorozás ideje Debreczenben.

— Debreczen főirata a képviselőházban.

Debreczen közönségének a képviselőházhoz intézett feliratát, melyben a szabadelvű egyházipolitikai reformok mellett s különösen a reverzálisok ellen nyilatkozik, — tizezer debreczeni lakos aláírásával ellátva, — tegnap adta át a képviselőház elnökének Király Ferencz dr. képviselő.

— **Az adókietés Debreczenben** most van folyamatban. Az egyes adónemek kivetésének munkálatait a város adókiető osztálya már el is készítette s azokat a pénzügyigazgatósághoz felülbírálás és jóváhagyás céljából át is tette. Ilyen áttett s kivett adónemek az I-ső és II-ik osztályu kereseti adók és a földadó. A harmadik és negyedik osztályu kereseti adó kivétési munkálata még csak most van folyamatban s az a jövő hónapban nyer befejezést.

— **Adakozások az egyetemre.** A debreczeni egyetem létesítése javára ujabban a kö-

vetkező adományok érkeztek: Fráter Imre 1100 korona, az érmelléki egyházmegye gondnoka 1100 korona, Zsigó Endre szalacsi lakos 200 korona, Gelléri Szabó János budapesti lakos 2000 korona, a h-bagosi egyházközség 60 koronát, Szabó József aranyos megyesi lelkész gyűjtése egyházközségéből 100 korona. B a s a Bálint h-bagosi lelkész a maga és neje nevében 2000 korona, B a y József gyulavári ev. tef. lelkész 56 korona és 60 fillér.

— **A nagy hangverseny** ügyében M á r k Endre, a rendező bizottság elnöke a következő felhívást teszi közzé: a folyó hó 23-án és 24-én megtartandó jótékoyszélu hangversenyek bevezetésével, tehát szombaton este mindjárt az előadás után a Bika szálló disztermében külön belépti díj nélkül társas összejövetel leend. Van sz rencsem e körülményt (tájékozásul azzal hozni tudomására, hogy mindazok, a kik az ott való részvételre magokat jogosultaknak vélik s ez estélyen megjelenni kívánnak, a megfelelő igazolványok átvétele végett sziveskedjenek irodámban (Főpiacz, Vecsey ház) 24-én, azaz szombaton jelentkezni.

— **Hazafias ünnepély.** Az első magyar asztaltársaság, a mely már hazafias és humánus voltának számos tanujelét adta, márczius 15-ét is nagyobb szabásu ünnepélyvel szándékozik megünnepelni. Ez alkalommal a „Korona“ vendéglő nagytermében társas vacsorával egybekötött felolvasó estélyt szándékozik rendezni, a melyen az iparos ifjusági önképző egyesület dalárdája is közreműködnek. Eddig az ünnepélyen részint szavalással, részint felolvasással részt vesznek M á n d o k i Béla, B o r o s s Lajos, V e t é s s y Béla, M a d a r á s z Gyula és Beke Károly. A műsor teljes összeállítására az asztaltársaság egy négy tagu bizottságot küldött ki. Csak elismeréssel adózhatunk ezen derék asztaltársaságnak, — a mely a mellett, hogy a jótékonykodás nemes munkáját végzi, sohasem feledkezik meg a hazafiasságról sem és minden alkalommal lerója tisztelgetést a haza nagyjai iranyában.

— **Széchenyi basa és a debreczeni tüzoltóság újjászervezése.** Talán az országnak egy városában sem szenvedett annyi méltatlanságot, annyi közönyös hidegséget a közönség és hatóság részéről a tüzoltóság, mint épen Debreczenben. Csakhogy, amíg a tüzoltóság évek során át hiába tett propozíciókat és igyekezett ezzel a méltatlansággal megküzdeni, nem maradt az meg tisztán lokális ügynek, híre ment ennek az országba, sőt mint Széchenyi basa levele is igazolja a külföldön is mindenfelé alig tudták megmagyarázni azt a hideg, azt a rideg közönyöséget, amellyel hatóság és a közönség egy ilyen humánus, kormányrendelettel is kötelezővé tett tüzoltósággal szemben viseltetett. A város és a közönség előítétele a tüzoltó testülettel szemben ma már megszűnt, szivesen részesíti minitenki figyelembe s ma már azon a ponton állunk, hogy jó ügyük a legszebb diadalt fogja aratni. A debreczeni tüzoltótestület mikor memorandumát a városi tanács elé beterjesztette, ugyanakkor megküldötte azt Konstatinápolyba Széchenyi basának. Az a levél, a melyet erre a legnagyobb magyar utolsó sarja Szikszay Gyulához intézett a következő:

Tisztelt főparancsnok Ur!

Kedves Barátom!

F. évi január hó 15-én kelt igen becses levelére válaszolva, van szerencsém önnek kedves barátom hírül adni, hogy Mehemed Vaszif Effendi rendkívül megörült szives üdvözlétének, szintugy ama nagy kitüntetésnek, hogy őt a debreczeni önkéntes tüzoltó testület tiszteletbeli főparancsnokká szives volt megválasztani s midőn legforróbb köszönetét van szerencsém át-szarmaztatni, mellékelve küldöm Mehemed Va-

szif Effendinek az okmány kiállításához szükséges török és francia nyelven ir czimét.

Igen nagy érdeklődéssel, mondhatnám élvezettel olvastam a debreczeni tűzoltó parancsnokság által a városi tanácshoz benyújtott nekem is megküldött memorándumát. Nagyon érdeklődöm minden tűzoltótestület fejlődése és működése iránt s megvalloim sokkal jobban érdeklődöm a debreczeni iránt. Debreczen a nagy magyar, a történelmi nevezetességű város bizonyára első lesz azok között, amelyek e humánus intézmény felkarolásában a legmesszebb menő határokig elmennek. Debreczenhez most már nemcsak a történelmi emlék, — de az ön szives barátsága és testületük rokonszenve is fűz.

Méltán érdeklődöm hát ügyük iránt, habár megvalloim, — sokat hallottam arról is, hogy milyen küzdelmet, mennyi méltánytalanságot állottak ki eddig.

A tűzoltó intézmény olyan, amelyet egy városnak, ha minden áldozattal is, de magas áron kell emelni. Ismerem az Önök memorándumát, helyeslem és a megvalósításban égető szükségességének tartom annak minden tételét. Hiszem, hogy az a város, amely kulturális és humánus intézmények áldozatától soha sem riadt vissza, most is megfogja találni a módot, hogy kívánságukat mind fokozatosabb mértékben elősegítse. Hiszem, hogy Debreczen szab. kir város minden kívánalmait helyben fogja hagyni és kívánom is szívből, hogy a debreczeni önkéntes tűzoltó testület minél jobban előre haladva, a város összes lakóinak hasznára fejlődjék.

Konstantinápoly 1894. jan. 28.

Tisztelő bajtársa és barátja:

S z e c h é n y i b a s a.

Ez a levél is méltán igazolja, hogy Debreczen város humanitásának messze kiható nagy híre van. Alig képzelhető tehát, hogy holnap, mikor a városi közgyűlésen a tűzoltóság újja-szervezésének ügye a közgyűlés elé kerül, a legnagyobb lelkesedés ne fogadja a régen hányt vetett megoldásában új viszonyt megteremtő memorándumot. A szakértő bizottság égetően szükségesnek tartotta a tűzoltóság kivánságának a teljesítését, ugyanilyen értelemben hozott véleményét a jog és pénzügyi bizottság és határozati javaslatot a városi tanács. Az eddigi viszonyokból kifolyólag égetően szükségesnek tartjuk mi is s velünk a nagyközönség. Kell, hogy Debreczennek kitűnően szervezett tűzoltósága legyen, mikor minden más vidéki, sőt kisebb vidéki városnak is van ilyen tűzoltósága. Arad például 40 ezer frttal tartja fenn a tűzoltóságot; míg Budapest 185 ezer frtot áldoz évenként e célra. A debreczeni tűzoltóság ilyen nagy összeget nem kér, evi 11 ezer frtig terjednek reményei: Ezt az összeget a város házi pénztárának számtalan oldalról történt igénybe vétele után maga a város nem, csupán annak közönsége fedezheti. Kivetik tehát a propositio szerint a tűzivaltságot, amelynek fejében évenként 20—40—60 krt fizet az adózó lakosság. Mikor olyan adózásról van szó, amely egy humanus és szükségszerű intézmény fenntartásához feltétlenül szükséges, örömmel kell, hogy áldozatát meg hozza Debreczen minden egyes lakója.

— **Biharmegyeiek a debreczeni egyetemre.** Sent-János község ev. ref. egyházközsége szintén részt kíván venni a kulturális mű létrehozásában, miért is a debreczeni egyetemre 200 korona alapítványt tett, s az erről szóló alapító oklevelet Szemes László szt. jánosi lelkész már el is küldte Debreczenbe.

— **Márczius 15.** Alig pár hét választ el bennünket attól a nagy naptól, melyen Magyarország függetlenségét az ország lelkes polgársá-

ga kikiáltotta és Debreczen városában, a hol a szabadságharcnak annyi fényes momentuma — játszódtott le, hol a független felelős kormány és az országgyűlés székhelyét tartotta, — ma még alig mutatkozik némi jel arra, hogy e nap megünneplésére előkészületeket tennének. Az egyetlen első magyar asztaltársaság az, mely eddig megmozdult, de a főiskola minden szépért jóért lelkesülő ifjúsága nem reagál. Az előző években ilyen közel annak a nagynapnak az évfordulóhoz, az ifjuság már az általa rendezendő ünnepnek a részleteivel is tisztában volt és az idén semmi jel, semmi nesz. Nem szívesen gondolunk arra, hogy az ifjuság e passivitását nem e valami szelid nyomás okozza? Ha a j d u m e g y é b e n egyébiránt S z o b o s z l ó város lakossága az első, mely az emlékünnepre az előkészületeket megtenni már megkezdte. Levelezőnk tudósítása szerint a márcziusi ünnepély ez évben impozánsnak ígérkezik. Tanácsi határozat folytán e napon a Bocskay-zászlót is ki fogják tűzni. A kezdeményezést és rendezést természetesen most is a függetlenség és 48-as olvasókör vette a kezébe. Az ünnepre hír szerint oda várják Polónyi Géza országgyűlési képviselőt is.

— **Kratzogh János meghalt.** Méltó részvételt vettük a szomorú hírt, hogy K r a t z e g h Nep. János, nyugalmazott pénzügyi tanácsos és igazgató helyettes tegnap hosszas szenvedés után meghalt. Egyike volt a széles körben szeretett K r a t z e g h János azoknak, akik nyugalmazásuk időszakában a legnagyobb öröme a humanitásában keresték és találtak meg. Számos jótett fűződik nevéhez. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Övegy Buzihkay Lászlóné szül. Kratzogh Anna a maga és testvérei, ugyszintén a többi rokonok nevében is, szomorodott szívvel jelenti szeretett fivérének K R A T Z E G H N E P. J Á N O S, nyugalmazott m. kir. pénzügyi tanácsos s igazgató helyettesnek, 1848/9 d i k i h o n v é d h a d n a g y n a k, folyó évi február hó 20-án reggeli 4 órakor, hosszas szenvedés után, életének 69 ik évében történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai folyó évi február hó 22-én délután 4 órakor fognak nyomtató utcai 769. számú háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utcai temetőben levő sírboltba örök nyugalomra tételni, az engesztelő szentmiseáldozat pedig e hó 23-án reggeli 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességetekre rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szívvel meghívja. A béke anyaga virraszon porai felett! Debreczen, 1894. évi február 20-án.

— **Járási beosztás.** Hajdumegye új beosztása, s különösen a nádudvari járási székhelynek, és a p-ladányi járásbírósnak Szoboszlóra áthelyezése ellen, — a mint levelezőnk írja, — a megyei alsójárás községei részéről hatalmas agitáció folyik. Az alsójárás községei azzal érvelnek, hogy célszerűtlen és visszas dolog az, hogy a járás székhelye magán a járáson kívül S z o b o s z l ó r a helyezessék. Ez a megoldás, ha a dolgot csak felületesen nézzük, meglehetősen tetszetős és meggyőző is. De máshol keresendő a dolog lényege. Szoboszló, — a mint nekünk írják, — földrajzi központ, s e mellett egyenes vasuti és műüti összeköttetése van az egész alsójárással. Kabával, P-Ladánnyal vasut köti össze, Kabától pedig Nádudvarral, Földessel. Egyekkel köves műüti összeköttetése van. A mostani járási székhelyre Nádudvarra vasut nem vezet, s az egész alsójárás gondatlan s alig járható utakon kénytelen közlekedni a járási székhelyiyel. Egyébiránt a székhely áthelyezésének kezdeményezését örömmel fogadja az egész alsójárás, kivéve azokat a községeket, a melyek a járási székhely elnyerésére számítottak. A mi a p-ladányi járásbírósnak áthelyezését illeti, ez hasonló okokból szintén ajánlatos, mert különben is igen kívánatos dolog, hogy egy és ugyanazon járás minden, ugy törvénykezési, mint közigazgatási hatósága egy helyen legyen. Kívánatos az ugy finansziális tekintetből, mint a jogkereső közönség érdeke szempontjából.

— **Kétszer kapott nyugdíjat.** Érdekes eset történt a napokban. Az országos 1848—49 iki honvéd egyesülethez Szondy Ferencz 1848—49 iki honvéd t. aki már élvez nyugdíjat most ismétlenül folyamodott nyugdíjért. Az egyesület nem tudva, hogy Szondy már élvez nyugdíjat másodjára is megszavazta azt. Azonban korai

volt még a Szondy öröme, mert nem sokára rájöttek a tévedésre s a második nyugdíj megadási engedélyt csakhamar vissza is vonták. A legérdekesebb az egész dologban az, hogy ezen ügyirat, a mely egy 48-as honvéd ügyet tárgyalja az 1847 igtató számot kapta.

— **A debreczeni függetlenségi párt által** 1894. évi február 24-én, szombatán a „Korona” vendéglő dísztermében zártkörű táncvigalom tartatik. Belépti-jegy személyenként 1 forint. Belépti jegyek e meghívó előmutatása mellett válthatók a kör helyiségében és este a pénztárnál. Felülfizetések hirtálapilag nyugtáztak. Kezdeté 8 órakor.

— **A megye közutai.** Hajdumegyében a törvényhatósági uthálózat kiépítése nagyon lassan halad előre. A d e b r e c z e n budapesti törvényhatósági ut kiépítése, mely pedig hadászati ut is, évek óta szünetel. Szoboszló város és határa területén az utóbbi 4 év alatt nem épült ez az ut 2 kilométernél többet. Nádudvar felé az utirány évekket ezeidőt kijelöltetett már, azonban maig sincsen az építés megkezdve, s a kész töltés egyébre sem jó, minthogy őszszel és tavaszszal a közlekedést lehetetlenné tege. A vármegye érdeke nagyon megkivánna már, hogy az utak rendszeres és gyors építése megkezdessék.

— **Egy röpirat megsemmisítése.** A belügy-minisztertől ma leirat érkezett Debreczen szab. kir város tanácsához, amelyben a miniszter arra hívja fel a törvényhatóságot, hogy a „Repicul” című román röpirat esetleg itt is terjesztett példányait kobozza el és a temesvári ügyészséghez megsemmisítésre küldje el. Alig hiszszük azonban, hogy az ilyen mételeyt hirtő nyomtatványnak nyoma is lenne Debreczenben.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Schvarcz Gyula és neje szül. Rémi Gizella, valamint fiuk Gyul fájdalomtól megtört szívvel jelent rokonainak, barátainak a forrón szeretett s felejtethetlen édesanya, anyós és nagyanya özv. S c h v a r c z Maténé szül. Bodnar Terézia asszonynak, folyó évi 1894. évi február hó 19-én este 9 órakor, hosszabb szenvedés után, élete 64 ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai február hó 20-án délután 3 órakor fognak a gyászházban: VI. ker. nagymező-utca 14. szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és Debreczenben a családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig pénteken, február hó 23-án reggel 9 órakor fog a Szent-Anna-templomban Debreczenben a Midenhatónak bemutatni. Budapest, 1894. évi február hó 20-án. Áldás és béke a legjobb anya hamvaira!

— **A fióktolvaj ügye.** Az a raffinirozott tolvaj, aki vakmerő bátorsággal lopkodta el a nyitott üzletekből a pénzes fiókokat, jelenleg az ügyészség börtönében ül. A lakásán tartott vizsgálat alkalmával számos kompromittáló iratot, fizetési felszólítást, egy valahonnan tolvajtól fiókkulcsot és egy fél üveg konyakot találtak. — Ügyében erősen folyik a vizsgálat s mint értesülünk többen vannak czinkostársai is Kis Kálmánnak. A Késes utcán törtéot tolvajtási kísérlete után nem Ottó Mihály, hanem Ottó Lajos osztrak baka fogta el.

— **Lovak és szekerek összejátsza.** Minden esztendőben tudni akarja a honvédelmi miniszter, hogy esetleg mozgósítás esetén a közös hadsereg és katonaság ló szükséglete miképp fedezhető. E végből ez esztendő márczius 15-ére is összejátsza az egész található lovakat, kocsikat és szekereket. Ez iránt már H a j d u m e g y é b e n i s kiadta az alispán a rendelkezést.

— **A Pócsi pár temetése.** A szerencsétlen Pócsi pár temetése ma délután ment végbe a kereskedelmi és iparbank iőtéri épületéből. Az egész délelőtt folyamán sűrűen tolongtak a résztvevők a ravatal körül és megható látványt nyújtott, hogy míg a hét árván maradt gyermek közül a nagyobb k a ravatal körül siránkoztak, felismerve az óriási csapást, a mely őket érte, addig a kisebbek nem tudva, hogy mi történik körülöttük, kedves naivsággal folytatták rendszeres napi foglalkozásukat, a játékot. — Ugyanezen családhoz tartozott az a szerencsétlen leányka is, a ki a szathmári rablógyilkosság egyik áldozata lett.

— **A jégpálya megnyitása.** A hosszan tartó enyhe időjárást pár nap óta dermesztő hideg

Szóló azután nagy figyelem közt indokolja eljárását és kifejti, hogy a kérdés **ejyetlen megoldását csak a tárgyalás alatt levő javaslattal lehetett elérni.**

Epen konfesszionális szempontból nem lehet ellene kifogást tenni; a törvényjavaslat nem sérti a dogmát.

Szóló kijelenti, hogy ő jó katolikus, de első sorban hazafi. (Élénk tetszés.) Sajnálhatja, hogy a hercegprimás elnökele alatt tartott katolikus nagygyűlés elhatározta, hogy csak jó katolikusokat válasszanak.

Ez a határozat hazafiatlan volt. (Élénk tetszés.) **Ezen határozat a legsötétebb türelmetlenség proklamációja** és a kik ezen állásponton vannak, azok öntudatlanul a vallási küzdelem és Magyarország megsemmisítésén dolgoznak. (Tetszés és éljenzés.)

A magyar nép sokkal józanabb és sokkal hazafiasabb, semhogy ily törekvések nála sikerre vezetnének. **Elvek árán kicsinyes okokból nem szabad a javaslat ellen küzdeni**, akármennyire is ellensége a függetlenségi és 48-as párt a jelenlegi kormány rendszernek.

(Szólot minden oldalról üdvözölik.)

Elnök a J u s t nagyszabású beszéde után az ülést 5 perczre felfüggeszti.

REGÉNYCSARNOK.

Szerelem és bűnhődés.

Angol regény.

Irta **Brent Ernő**, fordította: **Krónika Iró.**

34.

A leány olvasta később a lapban, hogy a gyermek meghalt és a mint rá alkalma kínálkozott, vigaszt keresett fájdalomért egy más férfiban. Ezért neki nem lehet szemrehányást tenni, különösen azért nem, mert fiatalkori barátja a legkétségtelegebb módon tudtára adta, hogy leghelyesebb lesz, ha ifjúkori meg gondolatlanságát ellelejtli.

Kettős házasság miatt nem lehet bepanaszolni, mert jóhiszeműleg cselekedett s választ ez okon kívánunk sem lehet. Ezt csak Sir Henry Selton tehetné, de ez nem fogja tenni. De ha meglenné, úgy Miriam nőm lenne, s ez neked kedves apám, nehezre esne.

— Istenem! — mondá Mr Grey mily könnyelmű voltál te.

— Azon korban a legtöbb férfi könnyelmű, bolondok, s én vagy egyik, vagy a másik lehettem volna. De te valóban nagy stoikus vagy, atyám. Azt vártam, hogy legalább is átkozni fogsz s elűzni szemeid elől s kitagsz az örökségből s avval a prédikációs izű gyakran használt szójárassoddal fejezed be beszéded: „Menj gaz fickó! Ezentul nincs többé fiam.”

— Ugy nagyon csalódot, ha azt hiszed, de az kétségtelen, hogy e modor, melyben velem beszélsz, reám nézve nagyon fájdalmas.

— Igen — szólt Talbot — azt hiszed, nekem nincs érzésem? Én szeretem a lányt. Miriam, kedves Miriamom! De hát nem a te gaz dolyiód volt-e az, apám, mely kényszerített arra, hogy az igazat kezdetben eltitkoltam s úgy tegyek, mint egy gazember?

— De hát mit tehetünk, Talbot?

— Igen, mit tehetünk? Van-e, ha mindjárt volna kedvem is, hozzá jogom arra, hogy egy tisztességes férfhoz menjek s neki így szóljak: **Ő az én nőm. Az ő gyermeke az én gyermeke az én gyermekem.** Nőül vettem, de gyáva voltam ahhoz, hogy őt nyíltan elismerjem. S ha ezt meglenném, ha őt magamtól elszakítanám s ő reá szánná magát az áldozatra, hogy egy ilyen gyávához visszatérjen, elfogadhatnám-e ezen áldozatot?

— Ez valami kényes história. Nyugodt

megfontolással kell erről tanakodnunk. Kérjünk tanácsot egy jogtudóstól.

— Inkább az ördögtől! — kiáltá Talbot gunyos mosolylyal.

(Folyt köv.)

Első Tokaji Borkiviteli Társaság
TOKAJ.

Védjegy.

Diszoklevel

48. évfolyam

Kiváló

érdemekért

Ajánlja

tokaji csemegegyógyborait,

valamint azok tiszta párlatát, a magyar kir. vinczellőrdében készült

tokaj-hegyaljai GYÓGY-COGNACOT

Főladás Debreczenben:

Posszert János

borkereskedésében,
Piacz-utca 1903. sz.

Debreczen sz. kir. város tanácsától.
9795/1894. sz.

Hirdetmény.

A városi nagy téglavetőben termelt téglá anyagok és pedig:

- 1. Épületi téglá ezrenként 8 frt.
- 2. Új csertéglá " 14 frt.
- 3. Új vastéglá " 17 frt.
- 4. Régi csertéglá " 12 frt.
- 5. Régi vastéglá " 14 frt.

valamint körkemenczei fedőcserép 1000 darab, 15 frtjával ezennel áruba bocsátatván, erről az építkező közönség azzal értesítettik, hogy a téglára szóló utalványok, a házipénztárnál, a hivatalos órák alatt válthatók ki.

Debreczen, 1894. február 12.

A városi tanács.

Első debreczeni
PAPLAN-GYÁR
Debreczen, Széchenyi-utca.
PAPLANOK,
matrácok

mérték szerint gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Schwartz Lázár **szatócs** és szappangyárosnak (?) e lapban f. hó 13-án közölt „Utolsó válasz” című közleményere, saját jó hírnevünk s a nagy fogyasztó közönség érdekében szükségesnek látjuk közzétenni, alábbi megjegyzéseinket:

Mi mindnyajan tanultuk a szappanfőzést, mint ipart, mit okmányokkal be tudunk bizonyítani, azt ellenben, hogy Schwartz Lázár mit tanult, nem tudjuk, — de azt biztosan tudjuk, hogy a szappanfőzést nem tanulta.

Már most, hogy ki ért jobban a szappanfőzéshez, mi, vagy ő? — azt a nagy közönség könnyen elbíráhatja.

Az az állítás, hogy Schwartz Lázár két évvel ezelőtt, vagy valaha, társulatunkba mint tag belépett,

merő hazugság.

Olyan kétes vagyoni existenciájú emberrel, aki néhány évvel ezelőtt még csőd alatt állott — mint ő, —

mi társulatba nem léphettünk.

Tudomásul vesszük, hogy ellenünk, az ő szappana vegyelemzésének közzététele miatt, törvényes eljárást indított. Nyugodtan nézünk elébe, sőt várjuk, mert ott alalmunk lesz bebizonyítani, hogy igazat állítottunk akkor, a mikor azt mondtuk, hogy Schwartz Lázár szappana 13—14% olyan anyagot tartalmaz, a mi szappanba nem való.

Debreczen, 1894. február hó 14-én.

Első debreczeni szappan-gyárosok társasága.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAJA

Debreczenben, Főjacz, Sz. Nagy Karoly-ház. — Ajánlja magát mindentelje

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére.

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket,

ET-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZTÍVÉKET

arany, ezüst és szlunyomatban;

díszes egy belkölési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközölhetnek.

A papír gyári árban számíttatik.

HIRDETESEKET a kiadásomban naporkint megjelenő „DEBRECZENI HIRLAP”-ban legolcsóbban

számítva közölteszek.

KUTASI IMRE

könyv- és könyvmda tulajdonos.

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.